

Spis treści

1. Położnictwo w medycynie rodzinnej – Bogdan Chazan	15
Oczekiwania rodziny	15
Zadania lekarza rodzinnego w opiece położniczej	17
Integracja systemu opieki nad matką i dzieckiem	19
Warunki dobrej opieki nad matką i dzieckiem	19
2. Opieka położnicza z perspektywy kobiet – Ewa Smuk- -Stratenwerth	22
3. Organizacja opieki perinatalnej – Grzegorz H. Bręborowicz .	28
Specyfika opieki zdrowotnej nad matką i noworodkiem .	28
Ocena aktualnego stanu organizacji opieki perinatalnej . .	29
Zasady trójpoziomowej organizacji opieki perinatalnej . .	30
Funkcje i zadania jednostek służby zdrowia na poszczegól- nych poziomach regionalnego systemu opieki perinatalnej	31
Udział lekarza rodzinnego w opiece perinatalnej	32
4. Opieka przedkoncepcyjna – Bogdan Chazan	34
Poradnictwo przedkoncepcyjne	35
5. Przygotowanie do rodzicielstwa – Renata Oppenheim	42
Cele edukacji przedporodowej	42
Szkoły rodzenia	45
6. Przygotowanie do karmienia piersią – Krystyna Mikiel-Kostyra	48
Niezbędne informacje dla kobiet ciężarnych	48
Badanie piersi	52
Badanie brodawek sutkowych	52
7. Ciąża prawidłowa – rozpoznanie i przebieg – Jerzy Leibschang	55
Czas trwania ciąży	55
Zapłodnienie	55
Rozpoznanie ciąży	58

Zmiany zachodzące w organizmie kobiety w czasie ciąży	58
Wzrost płodu	61
8. Dolegliwości okresu ciąży – Jan Oleszczuk	62
Nudności i wymioty	62
Zgaga i niestrawność	63
Żylaki odbytu	63
Żylaki kończyn dolnych	63
Częste oddawanie moczu	64
Zaparcia	64
Bezsenna	65
Drętwienie i mrowienie rąk	65
Kurcze łydek	65
9. Opieka przedporodowa – Bogdan Chazan, Michał Troszyński	67
Cele opieki przedporodowej	67
Pierwsza wizyta podczas ciąży	69
Dalsza opieka przedporodowa	72
Promocja zdrowia w opiece przedporodowej	75
Odżywianie	75
Gimnastyka w czasie ciąży	79
10. Ocena ryzyka położniczego – Bogdan Chazan, Michał Troszyński	80
Stopnie ryzyka położniczego	82
Czynniki demograficzno-społeczne ryzyka ciążowego	84
Selekcja ciężarnych według stopnia ryzyka	86
11. Choroby współistniejące z ciążą – Jan Wilczyński, Paweł Pawłowicz	89
Choroby układu krążenia	89
Nadciśnienie tętnicze	91
Cukrzyca	92
Padaczka	96
12. Zakażenia w czasie ciąży – Tomasz Niemiec	99
Odra	99
Ospa wietrzna	100
Parwovirus B19	100
Różyczka	101
Cytomegalia	102
Wirus opryszczki płciowej	102
Wirusowe zapalenie wątroby	103
Wirusowe zapalenie wątroby typu A	104
Wirusowe zapalenie wątroby typu B	104
Wirusowe zapalenie wątroby typu C	105

Zakażenie wirusem powodującym nabyty zespół niedoboru odporności (HIV)	105
Zakażenia układu moczowego	107
Choroby przenoszone drogą płciową (STD)	108
Kila	109
Rzeżączka	110
Zakażenie Chlamydia trachomatis	111
Zakażenie pochwy w ciąży	112
Drożdżyca	113
Rzęsistkowica	113
Bacterial vaginosis	114
Toksoplazmoza	114
Interpretacja wyników badań serologicznych	115
Zapobieganie toksoplazmozie wrodzonej	116
13. Inne powikłania ciąży – Bogdan Chazan	118
Ciąża wielopłodowa	118
Miednicowe położenie płodu	120
Izoimmunizacja Rh	121
Niedokrwistość	123
Niedokrwistość z niedoboru żelaza	124
Nadciśnienie tętnicze	126
Nadciśnienie tętnicze indukowane przez ciążę	126
Niewydolność szyjkowo-cieśniowa	131
Krwawienia w II połowie ciąży	133
Przedwczesne oddzielenie łożyska	133
Łožysko przodujące	134
Przedwczesne pęknięcie pęcherza płodowego	135
Ciąża po terminie	137
Zahamowanie wzrostu płodu	140
14. Ultrasonografia w położnictwie – Romuald Dębski	144
Badanie ultrasonograficzne w I trymestrze ciąży	145
Badanie ultrasonograficzne w II trymestrze ciąży	147
Badanie ultrasonograficzne w III trymestrze ciąży	150
15. Ocena stanu płodu – Jerzy Leibschang	152
Metody kliniczne	152
Metody biochemiczne	153
Metody biofizyczne	156
16. Ciąża i poród u młodocianych – Izabella Rzepka-Górska	159
Wczesne podejmowanie współżycia płciowego	159
Ciąża i poród	160
Edukacja dziewcząt	162

17. Psychologiczne aspekty ciąży i porodu – <i>Marta Barańska, Grażyna Kmita</i>	163
Charakterystyka stanów emocjonalnych kobiety w ciąży	163
Kobiety ciężarne wymagające konsultacji psychologicznej	164
Sytuacje obniżające stopień lęku u kobiet w ciąży	165
Rola wsparcia psychicznego	166
Poród i połóg	166
Informowanie rodziców o stwierdzonych wadach rozwojowych u narodzonego dziecka	167
18. Poród prawidłowy – <i>Andrzej Raczyński, Bogdan Chazan</i>	169
Izba przyjęć	170
Zaangażowanie rodziny	172
Zasady postępowania w sali porodowej	172
Niektóre czynniki ryzyka wpływające na poród	173
Ciężarna czy rodząca?	174
Zasady postępowania w I okresie porodu	174
Zalecenia dotyczące pozycji w czasie porodu	174
Zalecenia dotyczące jedzenia i picia	175
Badanie kardiotokograficzne (KTG)	175
Inne badania	176
Ocena czynności skurczowej macicy w I okresie porodu	176
Postęp porodu	177
Stan płodu	178
Stan ogólny rodzącej	179
Alternatywny sposób prowadzenia I okresu porodu	179
Uśmierzanie bólu	180
Zasady postępowania w II okresie porodu	180
Nacięcie krocza	181
Zasady postępowania w III okresie porodu	182
Zasady postępowania w IV okresie porodu	183
19. Śródporodowe monitorowanie stanu płodu – <i>Jerzy Leibschang</i>	184
Okresowe osłuchiwanie czynności serca płodu („tętna płodu”) stetoskopem położniczym Pinarda lub ultradźwiękowym detektorem tętna (UDT)	184
Kardiotokograficzne monitorowanie czynności serca płodu i czynności skurczowej macicy	184
Ocena gazometryczna krwi włośniczkowej pobranej z części przodującej płodu	190
Oksymetria pulsacyjno-refleksyjna	191
20. Indukcja i stymulacja porodu – <i>Ryszard Czajka</i>	192
Indukcja porodu	192

Metody indukcji	195
Stymulacja porodu	196
21. Poród przedwczesny – Jan Oleszczuk	197
Etiologia i patogeneza porodu przedwczesnego	197
Rozpoznanie	198
Zapobieganie porodom przedwczesnym	200
Leczenie porodu przedwczesnego	202
22. Zabiegi okoloporodowe – Bogdan Chazan	206
Postępowanie w przypadku wypadnięcia pępowiny	206
Wydobycie płodu	206
Zabieg Credégo	206
Ręczne oddzielenie łożyska	207
Kontrola jamy macicy po porodzie	208
Nacięcie i zszycie krocza	208
Szycie uszkodzeń części miękkich kanału rodniego	210
Pielęgnacja krocza po porodzie	211
23. Poród operacyjny drogami natury – Jerzy Leibschang	212
Zabieg kleszczowy	212
Próżniociąg położniczy	214
Pomoc ręczna przy położeniu podłużnym miednicowym płodu	215
24. Cięcie cesarskie – Michał Józwik, Maciej Józwik	218
25. Łagodzenie bólu porodowego – Krystyna Gralińska	223
Metody łagodzenia bólu w czasie porodu drogą naturalną	224
Leki znieczulające o działaniu ogólnym	224
Leki znieczulające o działaniu miejscowym	226
Znieczulenie w czasie porodu drogą cięcia cesarskiego	227
26. Transport ciężarnej i rodzącej – Bogdan Chazan	229
27. Dokumentacja położnicza – Michał Troszyński, Bogdan Chazan	233
28. Analiza niepowodzeń położniczych – Michał Troszyński, Bogdan Chazan	244
29. Połóg prawidłowy – Jerzy Leibschang	249
Zmiany ogólnoustrojowe	249
Zmiany w obrębie narządów płciowych	250
Postępowanie	251
30. Połóg powikłany – Bogdan Chazan	253
Krwotok poporodowy	253
Wczesny krwotok poporodowy	253

Późny krwotok poporodowy	255
Krwiak pochwy i sromu	256
Gorączka połogowa	257
31. Opieka nad położnicą w szpitalu i w domu – Jan Wilczyński, Paweł Pawłowicz, Bogdan Chazan	260
Opieka bezpośrednio po porodzie	260
Opieka poporodowa w oddziale położniczym	261
Opieka nad położnicą w domu	263
Badanie kończące połóg	265
32. Pierwsze godziny życia noworodka – Witold Galczak	267
Przygotowanie stanowiska do resuscytacji	268
Wczesne postępowanie z noworodkiem	269
Dalsze postępowanie z noworodkiem	271
Pierwsza kąpiel noworodka	271
Profilaktyka zapalenia spojówek	271
Profilaktyczne podawanie witaminy K	272
Pielęgnacja kikuta pępownicy	272
Badanie lekarskie noworodka	273
Badania laboratoryjne zalecane rutynowo	275
Szczepienia ochronne noworodków	275
33. Opieka nad noworodkiem w szpitalu i w domu – Maria Rudzińska ka	276
Karmienie	278
Temperatura ciała	278
Stolce noworodka	279
Ulewanie i wymioty	280
Pielęgnacja skóry i kikuta pępownicy	281
Przedgłowie i krwiak podokostnowy	282
Sapka	283
Fizjologiczny spadek masy ciała	283
Żółtaczka fizjologiczna	284
Zapalenie spojówek	286
Drgawki i drżenia	287
Obrzęk hormonalny gruczołów sutkowych	288
Narządy płciowe	288
Narządy płciowe żeńskie	288
Narządy płciowe męskie	289
Badanie stawów biodrowych	289
Szmer nad sercem	290
34. Karmienie piersią w okresie noworodkowym – Krystyna Mikiel- -Kostyra	291

35. Wybrane problemy psychologiczne u kobiet w okresie poporodowym – Grażyna Kmita	298
Pierwsze miesiące po porodzie – typowe trudności	298
Zaburzenia psychiczne w okresie poporodowym	299
Obniżenie nastroju w pierwszym tygodniu po porodzie . . .	300
Depresja poporodowa	301
Psychoza poporodowa	302
Zadania i rola personelu podstawowej opieki medycznej . . .	303
Identyfikacja grup ryzyka	303
O co pytać w wywiadzie?	304
Jak i kiedy zapobiegać?	305
Kiedy potrzebna jest pomoc psychiatry oraz psychologa? .	306
Piśmiennictwo	307
Skorowidz	313